

Ar žinote, kad .....

Dauguma automobilių atliekų įrašytos į pavojingųjų atliekų sąrašą:

- alyva, jos pakuotės ir jomis suteptos pašluostės;
- Akumuliatoriai;
- hidrauliniai amortizatoriai;
- tepalų, kuro ir oro filtrai;
- baterijos ir kitos savo sudėtyje pavojingų medžiagų turinčios automobilių dalys.

Tokios atliekos, o taip pat ir pavojingomis atliekomis nelaikomos automobilinės atliekos (pavyzdžiui automobilinės padangos) numestos bet kur, nerūšiuojamos ar netinkamai tvarkomos gali kelti didelį pavojų tiek aplinkai, tiek pačių žmonių sveikatai.

Ar žinote, kad .....

Automobilių tepalinius amortizatorius, degalų ir tepalų filtrus sudaro metalas ir alyvos ar degalų likučiai. Visuomenės sveikatos specialistų tvirtinimu, gamtoje išmetamos automobilio detalės, kuriose yra alyvos, gali užteršti didžiulius plotus ir paversti juos kone dykvietėmis.

Netinkamai tvarkomi seni akumulatoriai irimo proceso metu ar pažeidus akumulatoriaus korpusą, į aplinką išskiria daug pavojingų cheminių medžiagų: sunkiųjų metalų ir elektrolito. Švinas, kaip ir visi sunkieji metalai, patekęs į organizmą ūmaus apsinuodijimo nesukelia. Šis metalas kaupiasi organizme ir laikui bėgant susikaupęs švinas gali būti nervų sistemos sutrikimų, nemigos, galvos skausmo, padidėjusios nervingumo priežastimi. Pamiškėse, grioviuose ar upės pakrantėje suguldytos sudilusios padangos ne tik darko vaizdą, bet gali tapti ir gaisro priežastimi.

Padanga yra naftos produktas, todėl degdama į aplinką išskiria kenksmingų medžiagų. Baterijos, išmestos į sąvartynus kartu su buitinėmis atliekomis pradeda irti ir skleisti sunkiuosius metalus, tokius kaip nikelis, kadmis, cinkas, švinas ir kt., kurių dauguma turi kancerogeninį poveikį.

Kaip teisingai elgtis su pavojingomis atliekomis?

	Kas draudžiama	Kur atiduoti
Panaudota alyva	<ul style="list-style-type: none"> Maišyti su kitomis atliekomis ar medžiagomis. Deginti neturint specialių leidimų. Panaudota alyva gali būti deginama tik tam skirtose krosnyse su specialiais filtrais ir aukštoje temperatūroje. Išpilti ar išleisti alyvos atliekas į paviršinio bei požeminio vandens telkinius bei drenažo ir kanalizacijos sistemas, ant dirvožemio. Perduoti alyvos atliekas asmenims, neturintiems teisės tvarkyti tokių atliekų. 	<ul style="list-style-type: none"> Gyventojai susidariusią panaudotą alyvą gali perduoti atliekų tvarkytojui, turinčiam teisę tvarkyti tokias atliekas. Gyventojai panaudotą alyvą gali palikti transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto paslaugas teikiančiose įmonėse, jeigu asmuo naudojasi šių įmonių paslaugomis, tvarkydamas savo transporto priemonę.
Akumulatoriai, amortizatoriai, kuro, oro, tepalo filtrai	<ul style="list-style-type: none"> Šalinti kartu su komunalinėmis atliekomis Savavališkai ardyti 	<ul style="list-style-type: none"> Palikti transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto paslaugas teikiančiose įmonėse, jeigu asmuo naudojasi šių įmonių paslaugomis, tvarkydamas savo transporto priemonę. Priduoti į savivaldybių didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles. Detalų sąrašą galite rasti čia: http://www.am.lt/VI/index.php#a/7609 <p>Prieš vežant atliekas į artimiausią aikštelę, reikėtų patikslinti, kokias atliekas ji priima, nes skirtingose aikštelėse priimamos skirtingos atliekos.</p> <ul style="list-style-type: none"> Atiduoti tokią teisę turintiems atliekų tvarkytojams

Kaip teisingai elgtis su pavojingomis atliekomis?

	Kas draudžiama	Kur atiduoti
Baterijos	<ul style="list-style-type: none"> Šalinti kartu su komunalinėmis atliekomis 	<ul style="list-style-type: none"> Netinkamas naudoti baterijas ir galvaninius elementus reikia palikti specialiose surinkimo talpose, kurios pagamintos taip, kad juose surinktos išseiktos baterijos nekeltų pavojaus aplinkai ir visuomenės sveikatai. <p><i><u>Nešiojamųjų baterijų ir akumuliatorių surinkimo vietos.</u></i></p>
Padangos	<ul style="list-style-type: none"> Šalinti kartu su komunalinėmis atliekomis 	<ul style="list-style-type: none"> Nusidėvėjusias padangas galima nemokamai atiduoti padangų platinimo vietose tuomet, kai atiduodamos padangų atliekos skirtos tam pačiam transporto priemonės tipui ir jų yra tiek, kiek perkama naujų. Priduoti į savivaldybių didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles. Detalų sąrašą galite rasti čia: http://www.am.lt/VI/index.php#a/7609 <p><i>Prieš vežant atliekas į artimiausią aikštelę, reikėtų pasitikslinti, kokias atliekas ji priima, nes skirtingose aikštelėse priimamos skirtingos atliekos.</i></p>

Autogamintojų ir importuotojų asociacija

„Autogamintojų ir importuotojų“ asociacija šias pavojingas atliekas iš gyventojų surenka organizuojamų akcijų metu.

Daugiau apie organizuojamas akcijas - www.agia.lt

Autogamintojų ir importuotojų asociacija

Didžioji dalis atliekų gali būti perdirbamos ir grįžti į rinką kaip nauji produktai

Perdirbant akumulatoriai išardomi, atskiriamos švino plokštės, plastikiniai korpusai, elektrolitas. Iš švino ir plastikinių korpusų gaminami nauji akumulatoriai, o elektrolitas gali būti naudojamas trąšoms gaminti. Perdirbant panaudotą alyvą tausoja energija.

Pakartotinis alyvos rafinavimas pareikalauja tik trečdaliao energijos, kuri būtų sunaudojama gaminant alyvą iš žaliavinės naftos. Iš perdirbtos alyvos galima pagaminti aukštos kokybės bazinę alyvą. Ji taip pat gali būti iš naujo rafinuojama ir naudojama kaip variklinė alyva arba perdirbta į ne tokį kenksmingą aplinkai - krosnių kurą.

Panaudoti tepalo, kuro ir oro filtrai: perdirbant kuro ir tepalų filtrus, išgaunamas metalas ir alyva, o iš oro filtrų - plastmasė ir filtruojanti medžiaga. Alyva yra regeneruojama arba sudeginama. Perdirbtą alyvą galima naudoti ta pačia paskirtimi arba visiškai kitiems poreikiams: galima gaminti aukštos kokybės bazines alyvas; ji gali būti iš naujo rafinuota ir pardavinėjama kaip variklinė alyva. Perdirbant panaudotą alyvą tausoja vertinga energija: pakartotinis panaudotos alyvos rafinavimas reikalauja tik trečdaliao energijos, kuri būtų sunaudojama žaliavinę naftą paverčiant alyva.

Autogamintojų ir importuotojų asociacija

Didžioji dalis atliekų gali būti perdirbamos ir grįžti į rinką kaip nauji produktai

Gaminant metalą sunaudojama daug energijos ir išskiriami didžiuliai šiltnamio dujų kiekiai, kurie yra tiesioginiai klimato kaitos ir pasaulinio atšilimo kaltininkai. Todėl perdirbant naudotų filtrų metalą tausojami ne tik gamtiniai išteklių, mažiau teršama nei gaminant metalą iš pirminių žaliavų, bet ir taupoma energija. Perdirbant amortizatorius, gaunamas metalas, alyva bei guma.

Guma - pagrindinė padangų sudedamoji dalis, kurios savybės, net ir pasibaigus padangų eksploataavimo laikui, nedaug pakinta. Atsižvelgiant į tai, padangas tikslinga perdirbti, atskiriant gumą nuo kitų sudedamųjų dalių (metalo, tekstilės) ir vėliau ją panaudoti kitiems produktams gaminti. Gautas gumos granules galima panaudoti asfaltui, guminėms dangoms (pvz., skirtoms vaikų žaidimo aikštelėms), automobilių statymo apsaugoms ir kitiems produktams gaminti.